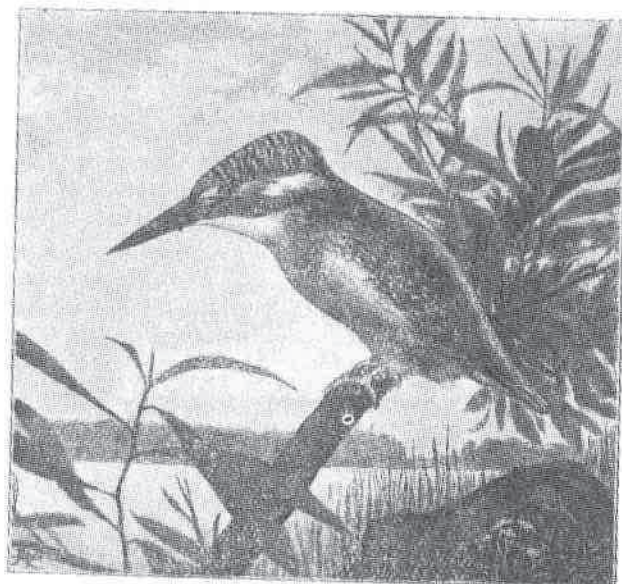

VODOMAR

Život naše najljepše vodene ptice – opasnog neprijatelja malih ribica

Među mnogim pernatim svijetom na našim vodama **vodomar** je bez sumnje najljepši, za prijatelja prirode najinteresantniji, ali za mladi riblji svijet najopasniji.

Potpuno nepomičan sjedi on na grani iznad površine vode i strpljivo vrebava nad plićakom, dok mu ribica, ne sluteći zla, ne dođe u blizinu. Tada ptica s munjevitom brzinom i s nepogrešivom sigurnošću sune okomito u vodu, da se u sljedećem trenutku, sa plijenom u dugačkom i šiljatom kljunu, opet nađe na grani. S perja mu sada blistaju biserne kapljice vode, da mu prekrasne boje zaslaju još divnije i blistavije...

Dva tri oštra udarca kljunom o granu završavaju život ribice, plijen se spretno okreće u kljunu, da malo zatim s glavom naprijed, nestane u ždrjelu malog pernatog grabežljivca... Ovi udarci kljunom o granu znadu nekad biti tako snažni, da se često vide ribice s perajama formalno pribitim na granu, tako da ih naš divni mali grabežljivac ne može više osloboditi, nego ih mora tako ostaviti...

Probavivši riblje meso vodomar izbacuje riblje kosti. Ženka izlegne na takvom sloju najfinijih ribljih kosti sedam do osam bijelih jaja. Gnijezdo se nalazi u dugačkom rovu, koji je taj pernati bračni par sebi izdubio na obali rijeke. Takvo mjesto oni odabiraju s velikom pažnjom, zemlja ne smije biti ni prečvrsta, a niti presipka, mjesto mora biti dovoljno visoko, da bi bilo zaštićeno od vodenih štakora (pacova) i poplava. U naizmjeničnom teškom i napornom radu ptice završe za 14 dana svoje djelo, to jest usko u obliku cijevi izgrađeno gnijezdo, u kojemu ima mjesta tek za jednu pticu.

Dok ženka leže jaja ili sjedi na izlegnutim jajima, mužjak marljivo polazi u ribolov, opskrbljavajući preobilno svoju družicu. Samo od zgrade napušta i ženka svoje gnijezdo, da se malo prozračí i oporavi od sjedenja, a za to vrijeme sjedi mužjak na jajima. Taj zajednički posao traje neke tri nedjelje, pa kada su i mladi konačno vani,

tada gnijezdo prilično oštro zaudara po ribljem dubretu.

Sada opet dolazi za sretne roditelje nova briga: kako će nabavljati potrebnu hranu svojem potomstvu. Treba sedam do osam vječno gladnih kljunića stalno zatrpavati sitnom ribicom... Kada pak mali poodrastu te se počnu širiti po gnijezdu, postaje i ova dječja soba preuska, tako da se roditelji kod izlaska moraju natraške tiskati iz gnijezda. Izišavši iz gnijezda najprije se okupaju, da bi očistili svoju uprljanu haljinu. Elegantnim skokom naglavce bacaju se u vodu, udaraju snažnim krilima oko sebe, kupaju se što im — kako se čini — neobično godi. Tek zatim potraže svoju granu, te se ponovno predadu temeljitom čišćenju haljine... Tek onda traže nove žrtve u vodi.

Promatrajući tako kroz čitavi jedan dan život, a naročito lov ove ptice, nije teško prosuditi, kolika količina sitne ribe pada plijenom nezasićenih kljunova vodomara i njegove porodice. Najveću štetu čine vodomari u pastvskim vodama, a osobito u ribnjacima pastvskih ribogojilišta.

Mladi su vodomari već kao poletarci posvema slični roditeljima, jedino im boje perja nijesu tako intenzivno sjajne. Ali i oni ubrzo postaju odlični ribolovci, te se već sami mogu prehraniti. Kada svane novo proljeće, naći će se u reviru, u blizini staroga gnijezda, samo jedan ptičji par. Jer vodomar je neobično svadijiv svat, koji u blizini svoje nastambe i u svom reviru ne trpi konkurencije, pa niti iz vlastite porodice. On taj revir smatra svojom isključivom domenom, koja je samo njemu predana na »eksploataciju«... a ta je eksploatacija u pravom smislu riječi haraćenje u ribljem svijetu.

Jedan te isti bračni par vraća se iz godine u godinu na isto mjesto, ako ne bude u tome smetan, i ako se lov isplaćuje. Ako zbog jake zime rijeka posve zamrzne, vodomari odlaze u toplije, gostoljubivije krajeve, ali se u proljeće opet vraćaju u svoj stari dom.

R. H.